

תכלין לשלחן שבת

פְּרֻשָׁת: וַיְחִי

עלון מספר 284

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מר', לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה**.
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, **בתוך שאר חולי עמי ישראל**

נקודה בפְּרֻשָׁה:

מסירות לכל אדם

"ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (מט, א) פרש רש"י על פי המדרש: "ואגידה לכם" - בקש לגלות את הקץ ונסתלקה מסגור שכינה, והתחיל אומר דברים אחרים".

הנה, מוצאים אנו כי נמנע מיעקב לגלות לכניו את הקץ, ואכן, עד לימינו אנו - מעולם לא התגלה הדבר. ובכל זאת, רבותינו בגמרא (סוטה מט:) מונים מספר סימנים לתקופת עקבתא דמשיחא.

אחד הסימנים הללו הנו: "פני הדור כפני הכלב". ועלינו להבין: מה טיבו של סימן זה המסמל את פצמי משיח הממשמשים ובאים?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה לפני קמאה שנים. אל בית החולים האנגלי, המסיונרי, הבהל אחד מראשי ההסתדרות, אדם שישחיו עם צבא הנאמנים לדבר ה' - ידע בעקר מורדות... הוא היה מראשי הלוחמים נגד כל דבר שבקדשה, ומשקף, לא פעם עמד בעמות ישיר מול רבה של ירושלים דאז, האיש על החומה העומד בפּרָץ, הלא הוא הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל.

במשך מספר שבועות שכב החולה בבית החולים המסיונרי, אולם כל שפאר במצבו לא נגר. אדרבה: נראה היה כי מחלתו מחריפה והולכת, עד שהרופאים כבר נואשו מחייו.

בהתייעצות שקימו בני משפחתו - עלתה על הפרק הצעה שאיש לא העז לחשב עליה עד כה: להעביר את החולה אל בית החולים 'שערי צדק', בית חולים פרטי שמנהלו היה ד"ר וולף, הירא והשלם...

בבית החולים שערי צדק, נר' ידעו בני המשפחה היטב, נתן למצא את מיטב הרופאים, לצדו של מנהל בית החולים המיתולוגי - ד"ר וולף עצמו.

אולם מאידך, היה ברור להם היטב, כי בן משפחתם לא יתקבל

ב'שערי צדק' ברועות פתוחות... ראשית, עצם העבדה שפגיתו הראשונית הייתה לבית החולים המסיונרי - תטיל עליו כתם בל יסחה, אולם מעבר לכך: זהותו הייתה ידועה היטב לאנשי ירושלים, וכאוב משבע של היחידות החרדית - עלולה להחסם דרכו אל בית החולים החרדי.

ובכל זאת, בני המשפחה הבינו היטב כי במצב הנוכחי - אין מה להפסיד. עד מהרה, נודע לד"ר וולף על החולה שהובא זה עתה אל בית החולים, והוא יצא מחדרו בכדי להתרשם באופן ישיר ממצבו. כאשר התבררו הפרטים - מהר ד"ר וולף לסב על עקבותיו ולחזור אל חדרו, כאשר המשמעות ברורה: הוא מסרב לקבל את החולה אל בית החולים שלו!

בני משפחתו של החולה היו חסרי אונים. הם ידעו כי לאמר שהתקבלה החלטה על ידי מנהל בית החולים, ישנו רק אדם אחד שיכול לשנותה: רבה של ירושלים, הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד... אולם כיצד יעז להראות את פניהם בביתו ולבקש את עזרתו, בו בזמן שידע לכל כי החולה עומד בראש הלוחמים כנגדו?

בסופו של דבר, נמצא פתרון: אחד מידידיו של החולה, אשר היה בנו של דמות נכבדה מיקרי ירושלים, אף כי הוא עצמו שנה ופרש - נאות לקבל על עצמו את המשימה, לפנות אל רב העיר, ולבקש את התערבותו למען החולה.

כאשר הכנס אל חדרו של הגאון, זהה רבי יוסף חיים מייד את העומד מולו. על אף שידע היטב את שיגו ושיחו של האיש, נהג בו הרב מנהג הכנסת אורחים, הורה לו לשבת על כסא מולו, והתפנה לשמע את אשר בפייו.

ואכן, הלה ספר, מבלי להסתיר מאומה: הוא ספר על מחלתו של החולה - תוך שהוא אינו מסתיר את זהותו, הוא ספר כי עד כה היה מאשפז בבית החולים המסיונרי, והוא אף ספר כי כעת

לשעבר לשאת דברים בטקס הנחת אבן הפנה לאחד מישובי הגליל. בתוך דבריו תקף הלה את היהדות הנאמנה, תוך שהוא מקריז בפאתוס: "אנחנו נבנה את הארץ בכוחנו! אנו נלחם מלחמת חרמה בידו השחורה של הרב זוננפלד ואנשיו!"

בין הנוכחים באותו מעמד, היה אף הידיד שידע היטב אודות חובת הכרת הטוב שחב הדובר לרבי יוסף חיים... לנלחם הדברים הקשים הוא לא הצליח לכלא את רגשותיו, ומהר לשגר קריאת בינים אל עבר הדובר: "הס! אתה חייב את חייך לרב זוננפלד!" הוא קרא, ולנלחם מבטו המתפלא של ידידו – נאלץ גם להסביר קבל עם ועדה, ולספר את המעשה כולו, מראשיתו ועד סופו...

ומכל מקום, אנו על פי דרכנו למדנו, כי דרך התורה הנה להתחסד עם כל אדם, באשר הוא, ולא רק עם אנשים הנמנים עמו על אותו החוג או אותה קבוצה...

ומכאן תשובה לשאלתנו, כפי שהיה מבאר רבי לייב בארון: הנה, הפלב – ידוע כבעל חיים נאמן במיוחד, אשר מוכן למסור את נפשו למען אדונו.

לכאורה, נראה כי הפלב הנו טוב ומיטיב ממש! אולם אם נתבונן נגלה, כי לא מיניה ולא מקצתיה: למען אדונו – מוכן הפלב אמן למסור את חיו, אולם את כל אדם אחר – הוא מוכן לנשף בלי הבחנה!

ובכן, זה יהיה מצבו של הדור בתקופת 'עקבתא דמשיחא': אמן יהיו אנשים רבים שיצאו כגומלי חסדים הדואגים לטובת זולתם, אולם אם נתבונן נמצא – כי כל אחד מהם אינו דואג אלא לחוג שלו, לקבוצה שלו, לקהלה שלו, בעוד שבכל אדם שאינו משתייך אל החוג, הקבוצה או הקהלה – הוא מוכן לפגוע בלי רחמים...

הנהגה זו, דומה ממש להנהגתו של הפלב, והיא זו המסמלת את פעמי משיח הממשמשים ובאים! (ללמד)

מסרב ד"ר וולף לקבלו אל בית החולים שערי צדק – אף שנואמה כי זהו הסכוי האחרון להצלתו. משקף, שטח בקשתו לפני רבה של ירושלים, כי יאות להפקיד בידו מכתב אל הד"ר, ובו יורה לו לקבל את החולה אל בית החולים לאלתר.

אלא שרבי יוסף חיים לא העלה בדעתו להסתפק במכתב... על אחר הוא סגר את הגמרא הגדולה, לבש את אדירת הפרוה שלו, ומהר לצאת מהבית בעקבות האורח – תוך שהוא מבחיר נחרצות: "קשמדבר על פקוח נפש, לא נתן להסתמך על מכתב שאולי יתקבל ואולי לא... עלי להגיע אישית, שכן כך אוכל לודא שאינני עוזב את בית החולים לפני שהחולה מתקבל לטפול!"

הדבר לא עבב אותו קהוא-זה. כנער צעיר הוא מהר בגרם הפדרגות רבי יוסף חיים היה באותם ימים כן למעלה משבעים שנה, אולם המובילות מוצרו אל מעלה השכונה, תוך שהוא עושה את דרכו בגשם השוטף.

קשהגוע הידיד לבית החולים, כבר הקדימו הרב. הוא הספיק לשמע את המלים האחרונות שבקעו מבעד לדלת חדרו של ד"ר וולף: "ממתי נעשה הדוקטור פוסק בהלכות פקוח נפש? אני דורש לקבל את החולה מידי לטפול, ואחר כך נוכל להתנכח!" הכריז רבה של ירושלים, ומול דרישתו התקיפה לא נותר לד"ר וולף כי אם להכנע... החולה התקבל לבית החולים, והשבעים לאחר מכן השתחרר – בריא ושלם.

אף הנה, אותו יהודי אשר חיו נצלו בזכות מסירות נפשו של רבי יוסף חיים – לא העלה בדעתו לגשת ולהודות למיטיבו. הסבה לכך הייתה פשוטה מאד: הוא כלל לא ידע על ההתרחשויות! הידיד שעמד מאחורי המאמצים הכבירים – לא ראה לנכון לעדכןו במה שהתרחש, בכדי שלא לגרם לו לצער ולאי נעימות, וזאת – עד שמעשה שארע גרם לו לשנות את דעתו...

היה זה תקופת מה לאחר אותו מעשה, כאשר הזמן החולה

ספור לשבת:

רוצה להשאר בבית - ב'

ראש הכולל המשיך ואמר: "אינני רב גדול ובטח שלא צדיק, אבל זכיתי להכיר את המשפחה הנפלאה שלכם. בעל הקובע עיתים לתורה למרות עבודתו הקשה, ילדים שומרי מצוות המתנהגים בכבוד ובדרך ארץ הודות לחינוך הנפלא של האם, עקרת הבית הנפלאה. אבל ישנו רב חשוב מאוד שחי לפני כמאתיים שנה, והוא אומר שה' יתברך שולח סימנים בגופו של האדם במקום שהאדם נגוע בו.

הגברת הנפלאה היושבת לצדיד קיבלה כאב בראשה, והרופאים בתבונתם אומרים שזאת מחלה העלולה להיות קשה מאוד, אבל לדעתי אם רק תסכימי לעשות את רצון ה' ותכסי את ראשך, רופא כל בשר ישלח רפואה למכתך. ועוד בקשה לי אלייך, בבקשה, שכיסוי הראש לא יהיה גבוה, בולט וצבעוני יתר

המשך משבוע שעבר: הזוג עשה כעצת הרב, ולאחר דין ודברים עם צוות הרופאים נערכו בדיקות חוזרות לבחון את הממצאים. לתדהמתם הרבה נעלם הגוש המסוכן. כדברי הרב עוזי משולם, אכן היה שם בסך הכול גוש נוזלי גדול, והוא הוצא אחר כבוד בטיפול פשוט ללא כאבים."

ראש הכולל סיים את הסיפור, הביט בבעלי ושאל: "אתה חושב שהרופאים באמת טעו?" בעלי הניד בראשו לשלילה, וראש הכולל אמר: "נכון, גם לדעתי הרופאים המומחים אינם יכולים לטעות בצורה בוטה כל כך, אבל הרב עוזי משולם צ"ל השתמש בקדושה. ראשית, הוא גרם לבעל להשליך את הכול על ה' יתברך ולא על בני אדם, ולאחר מכן ברכתו ותפילתו עשו רושם בשמיים ולכן הגברת ניצלה!"

להתחזק במצווה לרפואתו.

בעת כתיבת שורות אלה אני לפני בדיקה מכריעה שלתוצאותיה תהייה השלכות מכריעות. או שאצטרך להתחיל תקופה לא נעימה בחיי, או שלהיפך, אחזור לחיק משפחתי, לשגרה הנעימה של הבית הקטן עם הילדים הנסיכים שלי ובעלי הצדיק.

חשבתי לתומי שמצידי לא אכפת לי שילדיי יהפכו את הבית פעמיים בכל יום, לא אכפת לי לכבס חמש מכונות בשעתיים, אני מוכנה להגץ ולבשל בבת אחת, רק ריבונו של עולם, תחזיר אותי בבקשה הביתה, לשגרה של חיי. כיסיתי את ראשי, כעת אני צנועה, הצטערתי על העבר והבטחתי לך, אבא, שמעכשיו תמיד אהיה צנועה כמו שאתה אוהב. בעלי אמר שעשיתי תשובה. אני לא מבינה כל כך בדברים האלה, אבל לפי מה שאמר הרב ראש הכולל הצדיק, אתה – אבא שבשמיים – שמח בי ומתפאר בי. אז בבקשה, תעשה שאני אשאר בבית, בשגרה הנעימה. (גליון משכן שילה)

על המידה, שלא ימשוך את העין, שחם ושלוש לא יגרום לעוברים ושבים להביט בך ולהיכשל בראייה אסורה, אלא כיסוי בד פשוט, יפה ונעים, שיכסה את ראשך וישמח את היושב במרומים."

דברי הרב צמררו את גופי. ידעתי שהרב צודק, אבל קשה לי כל כך לכסות את ראשי.

לאחר לילה עם מעט מאוד שעות שינה, החלטתי שאני מכסה את ראשי ויהי מה.

ניגשתי לחנות לכיסויי ראש והקפדתי לקנות כיסוי צנוע ולא צבעוני ובלוט לגובה, כמו שביקש הרב. רכשתי גם חצאית ארוכה ויפה והתפללתי לה' שירפא אותי והתקופה הנוראה תסתיים.

הימים שלאחר מכן לא היו פשוטים. נעדרתי מהבית לעיתים תכופות לכל מיני בדיקות מקיפות ולא נעימות. לאחר שבועיים שבהם הקפדתי לכסות את ראשי התקבל ניצוץ התקווה הראשון שהגוש אינו מסוכן ולא אצטרך לעבור טיפולים כואבים ולא נעימים.

בבית התחזקה המשפחה באמונה, וכל ילד קיבל על עצמו

שוֹנֵה הַלְכוֹת:

הַלְכוֹת שְׁמִיטָה

מתוך החוברת
"מצוות הארץ בהלכה ובאגדה"
לרב דוד שלום נקי שליט"א

התמלאה הגדר בענפים, והגיזום נעשה גם במטרה למלאותה, אסור. ואם הענפים יוצאים חוץ לגדר ומפריעים לעוברים ושבים במעבר הדרך, מותר לגזום אותם, גם אם הצמיחה עדיין אינה מלאה. (שיג. ש"ה צא)

דשא

מותר לכסח את הדשא למעלה כדי להשוותו, מאחר שכוונתו לנוי ולא לצמיחה. ומטעם זה, מותר גם לכסח דשא בוגר צפוף ומלא, שהרי אין כוונתו לצמיחה. אבל אם הדשא צעיר ודליל, ומטרת הכיסוח היא גם כדי שיתפשט ויתמלא, אסור. (שיד. ש"ה צא)

גת

שיח גת שהוא מתימן, ולועסים אותו כדי להתרענן, מותר לקוטפו, אף שחוזר וגדל שוב לאחר כשבועיים, כל שאין בכוונתו לטובת גידול נוסף כלל. (רפט)

גדר חיה

ענפים הגדלים בצורת שער עגול או מרובע בכניסה לבנין מגורים או בפתח החצר וכיוצא, מותר לגזום אותם כל שהמטרה היא כדי לשמור על צורתה ויפיה של הגדר, כי אין מטרתו להצמיח אלא אדרבה לדכא את הצמיחה שלא תתפשט. אולם אם עדיין לא

לוח זמנים לשְׁמִיטָה

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה. **בקטיף עצמי (מהגינה וכדו')** - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם). **ביעור** - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
בזיל ריחן (בזיליקום)	מתחילת השמיטה עד אמצע חודש חשוון שלאחר השמיטה (מיובש – מיובא מחו"ל)	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סוף השמיטה. ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד אמצע חודש חשוון (תחילת נובמבר) בשנה שלאחר השמיטה.	אין ביעור
בטטה	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סוף חודש אדר (מרץ) בשנה שלאחר השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	סוף חודש אדר (אמצע מרץ) בשנה שלאחר השמיטה
במיה	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה (הרוב מגידולי נכרים)	איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור

בן אייזוב רפואי	מתחילת השמיטה עד סופה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סופה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
בונה	מתחילת השמיטה עד סופה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד סופה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
בצל יבש	מתחילת חודש שבט (תחילת ינואר) בשמיטה עד תחילת חודש שבט (אמצע ינואר) בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין מתחילת חודש שבט (תחילת ינואר) בשמיטה עד תחילת חודש שבט (אמצע ינואר) בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
בצל ירוק	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד סוף חודש חשוון בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
ברוקולי	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
גודגדן	מאמצע חודש ניסן (אמצע אפריל) בשמיטה עד תחילת חודש סיוון (אמצע מאי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש ניסן (אמצע אפריל) בשמיטה עד תחילת חודש אב (תחילת אוגוסט) בשמיטה. אין איסור ספיחין	תחילת חודש אב (תחילת אוגוסט) בשמיטה
גויאבה	מאמצע חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה עד תחילת חודש אב (אמצע יולי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש תמוז (אמצע יולי) בשמיטה עד סוף חודש כסלו (אמצע דצמבר) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	סוף חודש כסלו (אמצע דצמבר) שלאחר השמיטה

מאת: "כושרות".

בדיחות:

אל תתן לאף אחד לקלקל לך את היום. זה היום שלך!!!
תקלקל אותו בעצמך...

תגידו, אתם יודעים שחד פעמי נמס במדיח?

קצת מוזר לי לתרום לקבצן בזמן שהוא אוסף כסף בכוס חד פעמית...

"שמעון, למה אתה הולך על שלחן העבודה?"
"-כי הבוס אמר לי לעבור על החומר..."

"למה קנית שני שואבי אבק?"
"-כי המוכר אמר ששואב אבק אחד יעשה לי חצי עבודה..."

"אמא, יש מחר אסיפת הורים קטנה בשעה שמונה."
"-מה זאת אומרת 'אסיפת הורים קטנה'?"
"-זה אומר שרק את ואבא מוזמנים..."

בנקאי מחליט לעשות הסבה מקצועית ולהפוך למאלף יונים.
"מה פתאום בחרת במקצוע הזה?"
"-תסכים איתי שעדיף לראות יונים ששולחים אותם לכל מקום והם חוזרים, מאשר צ'קים..."

טיפש אחד מטייל עם חברו לראשונה בניו-יורק.
כשהם עוברים ליד הגן הוא קורא בפליאה: "תראה אילו ילדים חכמים יש בארץ הזאת!"
"-איך ראית שהם חכמים?", מתפלא החבר.
"-תשמע בעצמך! כל כך קטנים וכבר יודעים מצוין לדבר אנגלית!"

אין על סבתא...

חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים", ו"אתגרים".

חידת מחשבה:

ניח לצורך העניין שקצב הליכתה של נמלה הוא שליש מזה של הצב.

איך יתכן שנמלה וצב התחילו מרוץ בן מאה מטר יחדיו ובכל זאת הגיעו שניהם שאותו רגע לקו הסיום, ללא שהצב יפחית ממהירותו המקסימלית אף לרגע וללא שיסטה ממסלולו? (תחשבו מחוץ לקופסא...)

חידת חשבון:

שלושה אוטובוסים מסייעים 150 נוסעים מירושלים לצפת במשך שלוש שעות.
כמה זמן יסיעו שישה אוטובוסים 300 נוסעים?

חידת "מי אני":

אני לא מדבר אלא אם כן אתה דברת. רבים שמעו אותי אך מעולם לא ראו אותי. מי אני?

פתרונות לחידות מהעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

45 דקות.

בשל קצב העבודה הכפול נסתימה מחצית הכמות השניה לאחר חצי מהזמן שהיה נדרש לה מלכתחילה. ע"פ הנאמר בשאלה, פרק הזמן שהתקצר הוא רבע שעה. כלומר, רבע שעה היא חצי מהזמן שנדרש מלכתחילה עבור חצי הכמות. ומכאן שמחצית הכמות הראשונה נעשתה בחצי שעה ומחצית הכמות השניה ברבע שעה, שסה"כ הוא 45 דקות.

פתרון לחידת חשבון:

כלא כלום.

התקדמות האופנים אינה מושפעת מאורך המוטות אלא מסיבוב גלגל הציר, כך שמוטות ארוכים יותר לא ישפיעו על התקדמות האופניים ביחס לסיבובי הדוושות.

פתרון לחידת "מי אני":

רמזור.

זמני השבת:	י-ם:	כניסה:	יציאה:
	16:02	17:18	
	16:16	17:19	
	16:20	17:21	
	16:06	17:17	

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com